

disebabkan oleh kegagalan seseorang menutur sesuatu fonem seperti mana yang berlaku kepada Wa:s}il bin ^At}a:?. Kegagalan sebutan boleh terjadi kepada seseorang yang tidak lengkap anggota pertuturannya seperti mana yang berlaku kepada Hisyam al-Qahzamiyy, Abu Sufian bin al-'Ala' bin Lubayd al-Taghabbiyy. al-Ja:hiz} juga telah menyebutkan organ-organ sebutan. Beliau telah menyebut bibir, gigi dan lidah yang merupakan organ-organ utama pertuturan. Kegagalan sebutan adalah disebabkan oleh kerosakan gigi dan juga kegagalan lidah untuk berfungsi dengan baik untuk menyebut sesuatu huruf. Menurut beliau lidahlah yang berfungsi menyentuh tempat-tempat tertentu ketika membunyikan sesuatu huruf.

BAB EMPAT: ANALISIS DATA DAN DAPATAN KAJIAN

4.0 Pendahuluan

Kajian-kajian sebelum ini kebanyakannya tertumpu kepada pembelajaran bahasa Arab di sekolah menengah. Kajian-kajian yang dilakukan oleh Abdul Rahman Mohd Hassan (1999), Mohd Nassir Abdullah (2001) dan Issraq (2004) mengambil sampel daripada murid-murid sekolah menengah.

Terdapat perbezaan di antara subjek sekolah menengah dan subjek sekolah rendah. Subjek sekolah menengah adalah murid-murid Sekolah Agama Rakyat, Sekolah Agama Negeri, Sekolah Menengah Kebangsaan Agama dan juga pelajar-pelajar Kelas Aliran Agama di sekolah-sekolah menengah kebangsaan. Murid-murid di aliran ini adalah murid-murid yang sudah menguasai kemahiran menulis dan membaca dan disaring untuk mengikuti pembelajaran bahasa Arab di sekolah menengah terutamanya di Kelas Aliran Agama dan juga di Sekolah Menengah Kebangsaan Agama.

Pada tahun 2000, Kementerian Pendidikan Malaysia mula memperkenalkan bahasa Arab di peringkat rendah. Murid-murid yang mengikuti silibus bahasa Arab adalah di kalangan murid-murid yang dipilih di kalangan murid-murid cemerlang di kelas pertama di sekolah-sekolah rendah.

Bahasa Arab memasuki era baru selepas satu seminar yang diadakan di Hotel Pan Pasifik, KLIA pada 3-5 Mac 2004 di mana dicadangkan bahasa Arab dimasukkan ke dalam komponen j-QAF menggunakan model perluasan. Model perluasan ini bermaksud semua murid akan mempelajari bahasa Arab bermula dari tahun 1 lagi. Program ini bermula pada tahun 2005 di beberapa buah sekolah yang dipilih di seluruh negara dan akan diperluaskan ke semua sekolah menjelang 2010.

Penyelidik melihat bahawa keputusan ini adalah suatu keputusan yang sangat besar. Memperluaskan bahasa Arab kepada semua murid yang mempunyai pelbagai latar belakang menuntut kita untuk melihat dan memikirkan dengan perspektif yang berbeza. Jika selama ini bahasa Arab hanya diajar kepada yang mampu mengenal huruf dan mempunyai kemahiran mengenal huruf-huruf Arab serta membaca tulisan jawi, perluasan ini bermaksud pelaksanaannya di sekolah akan berhadapan dengan kepelbagaian murid dan latar belakang.

Ketika menjalankan tugas yang diamanahkan sebagai pegawai j-Qaf di daerah Kulim Bandar Baharu, penyelidik mendapat maklum balas daripada guru-guru yang mengajar bahasa Arab tentang kesukaran mereka menghadapi murid-murid yang tidak mampu menyebut dan mengenal huruf-huruf Arab. Terdapat murid yang dapat menyebut pada hari ini tetapi pada keesokan harinya mereka sudah tidak dapat mengingati apa yang mereka pelajari semalam. Masalah lebih besar apabila mereka dikehendaki menjalankan ujian Penilaian Kendalian Sekolah Rendah dan dikehendaki memasukan markah ke dalam CD pelaporan yang perlu dilaporkan dua kali setahun kepada Kementerian Pelajaran iaitu pada bulan Jun dan Oktober.

4.1 Subjek Kajian

Penyelidik memilih subjek kajian dari Sekolah Kebangsaan Sungai Kob. Memilih subjek yang sesuai untuk kajian ini adalah sesuatu yang penting. Pemilihan sampel yang tidak sesuai boleh mengurangkan kesahan dan kebolehpercayaan kajian (Chuan Yan Piaw, 2006). Penyelidik memilih Sekolah Kebangsaan Sungai Kob ini berdasarkan kepada pengamatan penyelidik bahawa sekolah ini menggambarkan sebahagian masalah di dalam pelaksanaan program bahasa Arab model perluasan yang terkandung di dalam program j-QAF.

Sekolah ini terletak kira-kira 15 kilometer dari bandar Kulim. Pada mulanya Sungai Kob adalah penempatan yang didiami oleh petani-petani serta pekerja-pekerja ladang kelapa sawit, penoreh getah dan juga peniaga. Sekolah ini adalah sekolah luar bandar. Dengan peredaran waktu, sekolah ini menjadi sekolah pinggir bandar yang padat dengan murid. Kemunculan Kulim Hi-Tech menyebabkan pekan Sungai Kob menjadi tempat tumpuan penduduk dan para pekerja yang bekerja di Kulim Hi-Tech. Taman-taman perumahan didiami oleh para pekerja yang bekerja di Kulim Hi-Tech, Kulim dan juga di Pulau Pinang.

Daripada 12 kelas, sekolah tersebut kini menjadi 54 kelas. Program j-QAF sekolah ini hanya dimulakan pada tahun 2008 kerana kerencaman kelasnya. Tahun 1 mempunyai 9 kelas dengan bilangan muridnya mencapai 300 orang. Begitu juga dengan tahun 2 yang juga mempunyai 9 kelas dan bilangan muridnya adalah 302

orang. Sekolah ini mempunyai 6 orang guru program j-QAF, 3 orang adalah guru yang ditempatkan pada tahun 2008 dan 3 orang lagi adalah guru yang ditempatkan pada tahun 2009. Daripada 6 orang guru ini, 2 orang daripada mereka adalah guru j-QAF opsyen bahasa Arab. Seorang guru dikhkususkan mengajar tahun 1 dan seorang lagi mengajar bahasa Arab tahun 2. Kelas tahun 1 diadakan pada sesi pagi manakala tahun 2 diadakan pada sesi petang.

Penyelidik menjangkakan dapat menemui murid-murid yang mempunyai masalah-masalah sebutan di kalangan 600 orang murid di tahun 1 dan tahun 2 yang mengikut program bahasa Arab model perluasan ini. Oleh kerana kajian ini merupakan kajian kualitatif, penyelidik hanya menjalankan temubual dengan 30 orang murid yang dipilih berdasarkan cadangan oleh guru-guru bahasa Arab di sekolah tersebut setelah berbincang dengan mereka tentang kajian yang dilakukan oleh penyelidik.

Penyelidik berada di sekolah tersebut bermula dari 4 Oktober hingga 8 Oktober 2009. penyelidik telah melakukan temubual dengan murid-murid yang telah dipilih oleh guru mereka. Temubual yang dijalankan adalah temubual berstruktur di mana penyelidik telah menyediakan soalan dan juga menyenaraikan perkataan-perkataan yang perlu disebut oleh murid-murid berkenaan. Perkataan-perkataan yang dipilih adalah perkataan yang terkandung di dalam Sukatan Pelajaran Bahasa Arab

Sekolah Rendah dan juga diambil daripada Ah}mad Na:yel al-Ghari:r, Ah}mad ^Abd al-Lat}i:f Abu As^ad dan Adi:b ^Abdullah al-Nuwaysah (2009) untuk menilai sebutan murid.

Soalan temu bual itu terdiri daripada empat bahagian. Bahagian A merupakan maklumat peribadi murid yang merangkumi nama dan kelas. Bahagian B adalah latar belakang pendidikan pra sekolah dan juga latar belakang keluarga. Bahagian C adalah menyebut huruf-huruf tunggal dan bahagian D adalah menyebut perkataan-perkataan. Perkataan-perkataan ini disusun bermula dari huruf hamzat sehingga huruf ya?:. Bagi setiap huruf, tiga perkataan disenaraikan iaitu di depan, tengah dan belakang. Perkataan-perkataan ini disusun beserta gambar untuk membantu murid mengenal maksud-maksud perkataan yang disebut. Sebutan murid-murid tersebut direkodkan dan penyelidik telah menukar sebutan mereka kepada simbol transkripsi fonetik supaya persamaan dan perbezaan sebutan itu dapat dianalisis secara tepat dan sistematis.

Hasil temu bual ini dikumpulkan dan kemudian dianalisis secara diskriptif untuk melihat kepelbagaian sebutan mereka dan kemudian membandingkannya dengan pendapat al-Ja:h}iz} dan juga pendapat-pendapat para sarjana yang lain seperti mana yang telah dibentangkan di dalam bab tiga yang lalu. Seperti mana yang telah disebutkan di dalam Bab Pertama dahulu, disebabkan saiz murid yang agak

ramai untuk dinalisis secara kuantitatif, penyelidik membuat analisis secara individu terhadap 12 orang murid sahaja. Penyelidik mendapati bahawa sebutan-sebutan murid seterusnya adalah hampir sama dengan sebutan rakan-rakan mereka yang telah dianalisis. Untuk itu, penyelidik membuat satu jadual kesimpulan sebutan murid-murid tersebut.

4.2 Hasil Temubual

Subjek yang pertama dapat menyebut huruf tunggal dengan baik kecuali huruf dha:l dan juga huruf d}a:d.

Bagi perkataan pula, beliau menyebut habl sebagai ha{l, thawb – sawb, thala:tha – sala:sa, muthallath – musallas, shajarah – sajarah, lah}m – lakhm, ðurrah – durrah, hiða:? - hiza:?, faðiðun – faxizun, mimsahah – minsahah, fara:fah – fara:sah, his}a:n – is}a:n, d}ifda:c - fisda:c, z}ufrun – dufrun, bu:z}ah – bu:dah, ^uka:z} – ^uka:b, θa:c lab - sa:c lab, burðiy - buðiy, laymu:n – lawmu:n.

Penyelidik mendapati murid ini dapat menyebut huruf tunggal dengan baik tetapi beberapa perkataan yang mempunyai fonem ba:? bersyaddah tidak dapat disebut dengan baik. Begitu juga dengan fonem tha:? yang disebut sin, fonem syi:n yang disebut si:n, fonem mi:m yang digantikan dengan nu:n, fonem h}a yang

dilupuskan, z}a:? yang digantikan dengan da:l dan ba:?, huruf ra:? yang digantikan dengan ghayn.

Murid kedua adalah seorang murid perempuan. Murid ini dapat menyebut huruf-huruf tunggal dengan baik. Di dalam menyebut perkataan, murid ini menyebut aznab bagi arnab, mista:h bagi mifta:h}, jajaranah bagi shajarah, miwh{ bagi milh}, khansah bagi khamsah, nahlah bagi nakhlah, watdah bagi wardah, dhuwwah bagi dhurrah, fakhis bagi fakhidh, sya:i^cun bagi sya:ri^cun, minsah}ah bagi mimsah}ah, shajaras – shajarah, s}aγu:kh – s}aru:kh dan ^uka:b – ^uka:z}.

Murid ini pada beberapa perkataan yang mempunyai huruf ra:? menuarkannya kepada huruf kha - γ dan huruf ya:? tetapi bukan pada semua perkataan yang mempunyai huruf ra:?. Perkataan ra? misalnya dia dapat menyebut dengan betul.

Murid ketiga juga boleh menyebut huruf tunggal dengan betul. Ketika menyebut fonem berangkai di dalam perkataan, dia menyebut arnab – a:nab, sa:^at – tha:^at, ḥajarah – jajaranah, ḥamsah – ḥansah, naḥlah – naḥlah, fahizun – fahisun, ḥari:^un - ḥa:ri?un, zara:fah - zaγa:fah, mimsah}ah – minsah}ah, ḥajaratun – sajaturun - s}a:ru:xun – s}aγu:xun, his}a:nun – is{a:nun , difda^un – zi:da^un, baydun – baydun, t}abi:bun – tabi:bun, bat}a:t}a – baba:ta, isba^un – sib: ^un, burγiyyun - buγγiyyun,

s}amχun – sa:χun, baqaratun – ba:tun, s}andu:qun – s}andu:kun, hama:mun – hama:nun.

Penyelidik mendapati bahawa murid ini mempunyai kesukaran menyebut huruf ra:? yang digantikan dengan huruf ghayn. Misalnya perkataan zara:fah yang disebut sebagai zaχa:fah. Walau bagaimana pun, tidak semua perkataan yang mempunyai huruf ra:? ditukarkan kepada huruf ghayn. Perkataan arnab sebagai contoh disebut dengan a:nab dengan melakukan penghapusan terus huruf ra:?. Murid ini juga melakukan omisi iaitu menghapuskan beberapa fonem di dalam sebutan iaitu pada fonem h}. Perkataan h}is}a:nun disebut dengan bunyi is}a:nun.

Murid keempat ialah seorang murid lelaki. Mendapat pendidikan awal di Tadika Kemas Kampung Seberang Jaya, Karangan, Kulim, Kedah. Beliau mempunyai 3 orang adik beradik dan beliau merupakan anak yang kedua. Penyelidik mendapati bahawa murid ini mempunyai gigi yang agak jarang. Penyelidik menjangkakan bahawa beliau mungkin menghadapi kesukaran untuk menyebut beberapa huruf tertentu seperti mana yang telah disebutkan oleh al-Ja:h}iz}. Huruf-huruf gigi seperti /θ/, /ð/, dan /z/} biasanya gagal disebut oleh mereka yang bergigi jarang atau giginya tertanggal.

Ketika diminta menyebut huruf tunggal, penyelidik mendapati bahawa beliau dapat menyebut semua huruf dengan betul kecuali ghayn dan huruf mi:m. Huruf

ghayn disebut seakan-akan bunyi sengauan manakala mi:m pula disebut seakan-akan bunyi huruf nu:n yang mempunyai ciri sengauan. Keadaan gigi beliau yang agak jarang membuatkan beliau tidak dapat menyebut huruf fa:7 dengan betul. Perkataan mifta:h}un misalnya ditukarkan menjadi mista:h}un. Kebiasaan mengeluarkan angin di celah-celah giginya yang jarang membuatkan beliau juga mengeluarkan angin apabila menyebut huruf kha:?. Perkataan na\xlatun disebut sebagai naslatun. Begitu juga dengan perkataan manzilun yang disebut menjadi mansilun dengan mengeluarkan angin di celah giginya yang jarang itu.

Murid kelima ialah seorang murid lelaki. Beliau mendapat pendidikan awal di Melaka dan kemudian mengikut bapanya yang bertugas sebagai askar berpindah ke Kulim. Apabila ditanya tentang penyakit beliau, beliau memberitahu bahawa beliau mengidap penyakit asma. Beliau merupakan anak sulung daripada 3 orang adik beradik.

Di dalam menyebut huruf-huruf tunggal, beliau dapat menyebut semua huruf dengan baik kecuali huruf d}ad. Dia menyebut huruf d}a:d dengan bunyi huruf z. Terdapat hanya 9 perkataan yang tidak dapat disebut dengan baik daripada 84 perkataan. Perkataan-perkataan itu ialah seperti berikut:

Bunyi Asal	Bunyi Sebutan
mifta:h}un	mista:hun
ʃajaratun	sajaratun
h}ibrun	h}abirun
naχlatun	na:ratun
wardatun	warratun
manzilun	manzirun
samakun	øamakun
s}amχun	s}amrun
fawa:kihun	Fawa:kirun

Jadual 2: Sebutan Subjek Kelima

Penyelidik mendapati bahawa murid ini telah menyebut fa:?⁷ dan syi:n menjadi huruf si:n. Kadangkala beliau menyebut huruf si:n dengan huruf tha pula seperti di dalam perkataan samakun. Beliau telah melakukan songsangan sebutan. Ketika murid lain menyebut huruf ra:⁷ dengan ghayn, beliau pula menukarkan bunyi ghayn kepada bunyi ra:⁷. Penyelidik telah menyebut berkali-kali huruf-huruf tersebut untuk mendapatkan kepastian, walau bagaimanapun beliau tetap menyebut perkataan-perkataan seperti mana yang dicatat oleh penulis di atas.

Murid keenam juga adalah seorang murid lelaki. Murid ini tidak boleh bertutur dengan betul. Percakapannya hanyalah bunyi bebelan yang tidak mengikut susunan tabahasa yang betul. Penyelidik menjangkakan bahawa beliau masih berada di tahap bebelan seperti mana yang disebut oleh Nasyawa:ti (1996). Ketika ditanya bilangan adik-beradik beliau, beliau hanya tersenyum dan tidak dapat menjawab soalan berkenaan. Penyelidik mengubah soalan itu dengan bertanya: “Ada abang?” supaya mudah difahami. Beliau menjawab soalan penulis dengan senyuman juga.

Apabila diminta menyebut fonem tunggal, beliau tidak dapat menyebut semula fonem yang telah diperdengarkan kepada beliau. Di samping itu, beliau menyebut huruf tha:?⁷ dengan bunyi ch, ji:m dengan bunyi ji:n, h}a dengan bunyi gham, dha:l dengan bunyi jal, ra:⁷ dengan bunyi gha, z}a:⁷ dengan bunyi ba:?, ka:f dengan bunyi ka:z dan waw dengan bunyi wan.

Beliau hanya mampu menyebut 36 perkataan daripada 84 perkataan yang diminta oleh penyelidik. Selepas itu beliau berkata kepada penyelidik: “hetih dah” yang bermaksud beliau sudah kepenatan dan tidak mampu menyebut lagi perkataan seterusnya. Daripada 36 perkataan tersebut, penyelidik memerhatikan bahawa beliau menghadapi kesukaran untuk menyebut semua perkataan tersebut.

Bunyi Asal	Sebutan Murid
------------	---------------

arnabun	Alnabun
sa: ^c atun	ch: ^c atun
mifta:h}un	mihta:h}un
θawbun	ʃanbun
θala:θatun	hala:hatun
muθallaθun	hala:hatun
ʃajaratun	Jajaratun
h}ibrun	Hisrun

Jadual 3: Sebutan Subjek Keenam

Penyelidik mendapati bahawa murid ini tidak masih tidak berupaya untuk mendengar dan menutur bunyi yang didengarinya. Oleh kerana bahasa Arab adalah bahasa asing yang dipelajarinya, penyelidik berpendapat bahawa beliau bolehlah dikecualikan daripada dipaksa menyebut bunyi-bunyi yang asing buat beliau. Penyelidik juga berpendapat bahawa murid ini perlu diperkayakan dahulu dengan kebolehan menyebut bahasa ibunda dengan betul supaya pendengaran dan penyebutan bunyi bahasa ibunda beliau dapat didengar dan disebut dengan betul. Memaksa beliau menyebut bahasa asing akan menyebabkan beliau kepenatan dan hilang kepercayaan kepada diri sendiri yang akhirnya akan merosakkan emosi beliau.

Murid ketujuh ialah seorang murid perempuan yang mendapat pendidikan awal di Tadika KEMAS. Beliau adalah seorang anak yatim yang telah kematian ayah. Beliau dapat menyebut huruf tunggal dengan betul kecuali pada huruf dha:l, t}a:? dan z}a:?. Ketika menyebut perkataan, beliau menukarkan huruf fa:? kepada huruf si:n seperti perkataan mifta:h}un yang disebut sebagai mista:h}un, menukar huruf tha:? menjadi huruf si:n di dalam perkataan sawbun yang asalnya adalah θawbun. Huruf syi:n pula ditukarkan menjadi huruf ji:m di dalam perkataan fajaraton menjadi jajaraton. Beliau juga tidak dapat menyebut huruf kha:? yang disebut sebagai h} sahaja misalnya di dalam perkataan χamsatun dan naylatun yang disebut menjadi h}amsatun dan nah}latun. Walaupun dapat menyebut huruf ra:? dengan betul di dalam perkataan arnab, ſa:ri^cundan mat}arun, beliau sukar menyebut perkataan yang bermula dengan huruf berkenaan seperti perkataan ra?sun yang disebut sebagai χa?sun. Fonem mi:m yang terletak berdekatan ditukar menjadi nu:n pada salah satu di antara fonem tersebut. Perkataan mimsah}atun disebut menjadi minsah}atun. Begitu juga dengan fonem dha:l yang disebut dengan bunyi z sahaja di dalam perkataan ðaylun.

Murid kelapan juga adalah seorang murid perempuan. Beliau adalah anak bongsu daripada 6 orang adik beradik. Beliau mendapat pendidikan awal di Tadika

KEMAS. Ketika menyebut fonem tunggal, beliau telah menyebut fonem kha:?⁷ dengan bunyi /q/, fonem /d/} dengan bunyi /d/ dan fonem ghayn dengan bunyi /g/.

Ketika menyebut perkataan pula, beliau menyebut sala:satun, musallasun, sajaratun, nahlatun, χuza:run dan dufrun. Beliau hanya menyebut menggunakan fonem asas yang terdapat di dalam bahasa Melayu bagi fonem tha;?, kha:?, dan dha:1. Walau bagaimana pun, penyelidik mendapati bahawa beliau boleh menyebut beberapa perkataan yang mempunyai fonem kha:?⁷ dengan baik seperti perkataan χuza:run walaupun tidak dapat menyebut fonem d}a:d dengan baik.

Murid kesembilan adalah seorang murid perempuan. Beliau mendapat pendidikan awal di PASTI. Penyelidik mendapati gigi susu tengah beliau telah tanggal dan gigi kekal mulai tumbuh, namun saiznya masih kecil berbanding dengan gigi taring dan gigi geraham. Semua fonem tunggal bahasa Arab dapat disebut dengan baik kecuali huruf ra:⁷ yang disebut sebagai ghayn.

Justeru, fonem ra:⁷ yang terdapat di dalam perkataan ditukar menjadi ghayn, ta:?, nu:n dan la:m.

Variasi Fonem ra?	Sebutan Asal	Sebutan Murid
χ	χura:bun	χuχa:bun

t	Wardatun	watdatun
n	Arnabun	annabun
l	ʃajaratun	sajalatun

Jadual 4: Sebutan Subjek Kesembilan

Subjek kesepuluh juga adalah seorang murid perempuan. Mendapat pendidikan awal di Tadika KEMAS dan tinggal dengan datuk. Penyelidik mendapat bahawa beliau dapat menyebut kesemua fonem tunggal dengan baik. Ketika menyebut perkataan pula, beliau telah menyebut perkataan s}aru:χun dengan bunyi s}aχu:χun, h}iða:un dengan bunyi h}iða:hun (penambahan bunyi h) dan menukarkan bunyi ſ kepada bunyi j di dalam perkataan faraʃatun yang disebut sebagai fara:jatun.

Murid kesebelas pula seorang murid lelaki. Beliau dapat menyebut fonem tunggal dengan sempurna. Beliau menyebut perkataan naχlatun dengan bunyi naqlatun, ba:s}un dengan bunyi ba:zun, h}is}a:nun dengan bunyi h}iza:nun. Penyelidik mendapati bahawa beliau menyebut huruf s} yang terletak di tengah dan di belakang perkataan sebagai huruf z. Ketika menyebut huruf nu:n, beliau telah menukarkan fonem tersebut dengan mi:m. Penyelidik berpendapat beliau menukarkan fonem berkenaan disebabkan kesukaran beliau menyebut fonem nu:n kerana masalah gigi depan beliau yang rosak di bawah dan di atas. Justeru, beliau menukarkan fonem tersebut dengan fonem mi:m yang merupakan huruf bibir.

Subjek kedua belas adalah seorang murid perempuan. Beliau mendapat pendidikan awal di tadika swasta di kawasan perumahan beliau. Penyelidik mendapat bahawa murid ini dapat menyebut semua fonem tunggal dan fonem yang terdapat di dalam perkataan dengan baik. Walau bagai mana pun, beliau menyebut fonem khusus bahasa Arab dengan fonem asas bahasa Melayu seperti d}, ſ dan ð. Selain daripada itu, penyelidik memerhatikan bahawa beliau tidak dapat membezakan di antara vokal panjang dan vokal pendek. Semua perkataan yang mempunyai vokal panjang dibunyikan dengan vokal pendek sahaja. Misalnya perkataan na:run disebut sebagai narun sahaja, hila:lun sebagai hilalun sahaja.

Bagi subjek-subjek lain, penyelidik telah menyenaraikan sebutan-sebutan mereka di dalam jadual 5 hingga 22 di bawah:

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
wardatun	watdatun	r - t
manzilum	ma:zilun	penghapusan bunyi n
s}amyun	sayyun	m - y
buryiyyun	bu y yiyyun	r - y

Jadual 5: Sebutan Murid ke-13

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
bayd}un	baydun	d} - d
khud}a:run	khuda:run	d} - d

Jadual 6: Sebutan Murid ke-14

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
hali:bun	halibun	I - i:
ſajaraton	sajaraton	ſ - s
na χlatun	nahlatun	χ - h
faxizun	faxi:zun	I - i:
ſa:ri ^c un	sa:ri ^c un	ſ - s
^c uſſun	^c ussun	ſ - s
fara:ſatun	fara:satun	ſ - s

bayd}un	baydun	d} – d
^uka:z}un	^ukazun	A – a: z} – z
z}ufrun	tufrun	z} – t
isba^un	^isba^un	i - ^i
kita:bun	kitabun	A: - a
minsa:run	minsa:run	f - s
dawa:un	dawa:^un	i - ^i
sa:yun	sa:yun	f - s

Jadual 7: Sebutan Murid ke-15

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
mifta:h}un	mista:hun	h} – s
h}iza:un	hiza:^un	u - ^u
dhurratun	durratun	dh – d
matarun	matatun	r – t
fajaratun	sajaratun	f - s
khud}a:run	khuda:run	d} – d

Jadual 8: Sebutan Murid ke-16

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
h}iza:un	hiza:^un	u - ^u
dhurratun	durratun	dh – d
isba^un	^isba^un	i - ^i
^inabun	^ina:bun	a – a:
χura:bun	χhawrabun	a - aw
harfun	ha?fun	r - ?
baqaratun	baqa:ratun	a – a:
qalamun	qala:mun	a – a:
ba:lu:nun	balun	a: - a u: - u
waladun	wala:dun	a – a:
yadun	ya:dun	a – a:
fayun	fayun	a: - a

Jadual 9: Sebutan Murid ke-17

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
sa:^atun	sa^a:tun	memendekkan vokal panjang pertama memanjangkan vokal pendek kedua
h}ablun	h}abu:lun	tidak dapat menghentikan bunyi mati pada ba:?

mimsaha}tun	missahatun	m - s
ʃajaratun	sajaratun	ʃ - s
d}ifda ^c un	disda ^c un	d} - d f - s
z}ufrun	dufrun	z} - d
min ſa:un	mis ſa:run	n - s

Jadual 10: Sebutan Murid ke-18

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
ʃajaratun	sajaratun	ʃ - s
naxlatun	na ^c latun	χ - ^c
χamsatun	komsatun	χ - k a - o
ðurratun	durratun	ð - d
ʃa:ri ^c un	ʃari: ^c un	memendekkan vokal panjang pertama memanangkan vokal pendek kedua
fara:ʃatun	fara:satun	ʃ - s

Jadual 11: Sebutan Murid ke-19

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
mifta:h}un	mista:h}un	f - s
ʃajaratun	sajaratun	ʃ - s
s}a:ruχun	s}a:ru:hun	s} - s χ - h
naxlatun	nah}latun	χ - h}
χamsatun	hamsatun	χ - h
wardatun	watdatun	r - t
ʃa:ri ^c un	ʃari: ^c un	memendekkan vokal panjang pertama memanangkan vokal pendek kedua
mimsah}atun	minsah}atun	m - n
bayd}un	bayχun	d} - χ
χud}a:run	χuba:run	d} - b
d}ifda ^c un	χifda ^c un	d} - χ
burχiyyun	buxχiyyun	r - χ
χinabun	inabun	χ - i

h}arfun	h}ayfun	r - γ
s}andu:qun	s}andu: γun	q - γ

Jadual 12: Sebutan Murid ke-20

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
mifta:h}un	mista:h}un	f – s
muθllaθun	musallas	θ – s
lah}mun	lasmun	h} – s
χamsatun	χamsatun	χ - γ
s}aru:χun	s}aγu:γun	r - γ χ - γ
ðurratun	durratun	ð – d
faxiðun	fahizun	χ – h ð – z
mat}arun	mataχ	r - γ
mimsah}atun	minsah}atun	m – n
h}is}a:nun	is}a:nun	penghapusan k
θa ^c labun	θa ^c lamun	b – m
burγiyyun	buγγiyyun	r - γ
s}amγun	sanyun	m – n
na:run	na:γun	r - γ

Jadual 13: Sebutan Murid ke-21

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
arnabun	aγnabun	r - γ
tuffa:h}un	suffa:h}un	t – s
mifta:h}un	mista:h}un	f – s
χamsatun	χansatun	m – n
wardatun	wa:datun	r – a:
ðurratun	durratun	ð – d
zara:fatun	jara:fatun	z – j
mimsah}atun	minsah}atun	m – n
s}a:ru:χun	saru:ʃun	χ - ʃ
d}ifda ^c un	zisda ^c un	d} – z f – s
θa ^c labun	θa ^c lamun	b – m
s}amγun	sanyun	m – n

Jadual 14: Sebutan Murid ke-22

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
sa: ^c atun	a: ^c atun	penghapusan s
arnabun	a:nabun	penghapusan r

h}ablun	ablun	penghapusan h}
tuffa:h}un	cubba:χun	t – c f – b h} - χ
mifta:h}un	mitta:h}un	f - t
muθllaθun	mutallab	θ – t θ – b
θawbun	ʃawbun	θ – ʃ
ʃajaratun	sajaχatun	ʃ - s r- χ
ta:jun	sa:jun	t – s
h}ibrun	ai?lun	h} – ai b - ? r – l
wardatun	waydatun	r – χ
h}iða:un	hija:un	h} - h ð – j
mat}arun	mataχun	t} – t r - χ
ʃa:ri ^c un	ʃa:li ^c un	r – l
ra?sun	ra?cun	s - c
zara:fatun	zaχa:fatun	r - χ
mauzun	mahu:jun	diftong au – hu z – j
samakun	samatun	k – t
mimsah}atun	minsah}atun	m – n
jarasun	jaχasun	r - χ
fara:ʃatun	fayχa:ʃatun	r - χ
sa:ru:χun	saχu:χun	r - χ
h}isa:nun	ica:nun	penghapusan h} s} – c
ba:s}un	ba:cun	s} – c
d}ifda ^c un	cifda ^c un	d} – ci
χura:bun	χuχa:bun	r - χ

burγiyyun	buγγiyyun	r - γ
s}amγun	ʃahγun	s} - ʃ m - h
fi:lun	bi:lun	f - b
tuffa:hun	tuppa:hun	f - p
harfun	arfun	penghapusan h}
baqaratun	ba γ a γatun	q - γ r - γ
s}andu:qun	s}aγu:kun	penghapusan n d - γ q - k
sikki:nun	sitti:nun	k - t
di:kun	ti:tun	d - t k - t
hi:la:lun	hina:lun	l - n
nah:run	nahlun	r - l
fawa:kihun	fawa:tihibun	k - t
dawa:un	dawa:hun	u - h

Jadual 15: Sebutan Murid ke-23

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
arnabun	annabun	r - n
naχlatun	nah}latun	χ - h}
mimsah}atun	minsah}atun	m - n
ʃajaratun	sajaratun	ʃ - s
ᶜuʃʃun	utʃun	ᶜu - u ʃ - t
d}ifdaᶜun	zisdaᶜun	d} - z f - s
bu:z}atun	bu:datun	z} - d

Jadual 16: Sebutan Murid ke-24

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
mifta:h}un	mista:h}un	f - s
muθllaθun	musallah	θ - s θ - h
χamsatun	χa:satun	m - a:
wardatun	waddatun	r - r

ðurratun	du γ γatun	r - γ
ra?sun	γa?sun	r - γ
ʃa:ri ^c un	ʃa:yi ^c un	r - y
zara:fatun	zaγa:fatun	r - γ
mimsah}atun	minsah}atun	m - n
jarasun	jaγasun	r - γ
fara:ʃatun	fayγa:ʃatun	r - γ
s}a:ru:χun	s}a:χu:χun	r - γ
d}ifda ^c un	zitda ^c un	d} - z f - t
χud}a:run	χuda:run	d} - d
γura:bun	γuγa:bun	r - γ
burγiyyun	buγγiyyun	r - γ
na:run	na:χun	r - γ

Jadual 17: Sebutan Murid ke-25

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
arnabun	aγnabun	r - γ
mifta:h}un	mista:hun	f - s h} - h
ʃajaratun	sajalatun	ʃ - s r - t
χamsatun	χa:satun	m - a:
naxlatun	nahlatun	χ - h
wardatun	wa?datun	r - ?
ðurratun	zuwwatun	d} - z r - w
ra?sun	γassun	r - γ ? - s
ʃa:ri ^c un	ʃa:zi ^c un	r - z
manzilun	ma:zilun	n - a:
mimsah}atun	minsah}atun	m - n
ʃajaratun	sajaratun	ʃ - s
d}ifda ^c un	zisda ^c un	d} - z f - s
χud}arun	hudarun	χ - h

^c inabun	inabun	d} – d
θa ^c labun	θa?labun	^c – ?
burγiyyun	buγγiyyun	r - γ
s}amγun	sahhun	m – h

Jadual 18: Sebutan Murid ke-26

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
arnabun	aγnabun	r - γ
mifta:h}un	mista:hun	f – s h} – h
θawbun	sawbun	θ – s
θala:θatun	sala:satun	θ – s
muθllaθun	musallasun	θ – s
ʃajaratun	sajaγatun	ʃ – s r - γ
s}a:ru:χun	s}a:γu:χun	r - γ
da:run	da: γun	r - γ
wardatun	wa?datun	r - ?
ðurratun	zuγγatun	ð – z r - γ
ra?sun	γa?sun	r - γ
ʃa:ri ^c un	ʃa:γi ^c un	r – γ
mat}arun	mataγun	t} – t r - γ
zara:fatun	zaγa:fatun	r - γ
jarasun	jaγasun	r - γ
fara:ʃatun	faγa:satun	r - γ ʃ - s
^c uʃʃun	^c ussun	ʃ - s
s}a:ru:χun	s}a:γu:χun	r - γ
χud}arun	χuda:γun	r - γ
z}ufrun	z}ufγun	r - γ
^c inabun	^c ina:bun	a – a:
χura:bun	χu χa:bun	r - γ

buryiyyun	buγγiyyun	r - γ
h}arfun	h}aγfun	r - γ
qalamun	qala:mun	a - a:
baqaratun	baqaγatun	r - γ
jamalun	jama:lun	a - a:
na:run	na:γun	r - γ
minʃa:run	minʃa:γun	r - γ
nahrun	nahγun	r - γ
yadun	ya:dun	a - a:
ʃa:yun	sa:yun	ʃ - s

Jadual 19: Sebutan Murid ke-27

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
arnabun	aγnabun	r - γ
s}a:ru:χun	s}a: γ u: χun	r - γ
ʃajaratun	sajaratun	ʃ - s
χud}arun	χuda:γun	r - γ
minʃa:run	minsa:run	ʃ - s

Jadual 20: Sebutan Murid ke-28

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
ʃajaratun	sajaratun	ʃ - s
naχlatun	nahlatun	χ - h
h}i ða:un	h}iza:un	ð - z
zara:fatun	za γ a:fatun	r - γ
mimsah}atun	minsah}atun	m - n
ʃajaratun	sajaratun	ʃ - s
χud}arun	χuda:γun	r - γ

Jadual 21: Sebutan Murid ke 29

Sebutan Asal	Sebutan Murid	Catatan
mifta:hun	mista:hun	f - s
χamsatun	hamsatun	χ - h
s}a:ru:χun	sa}lu:χun	r - l
ðurratun	durratun	ð - d
h}iða:un	iza:un	penghapusan h}
		ð - z
faxiðun	fayidun	ð - d
ʃa:ri ^c un	sa:ri ^c un	ʃ - s
mimsah}atun	minsah}atun	m - n

s}a:ru: χun	s}a:lu: χun	r - l
h}is}a:nun	is}a:nun	penghapusan h}
z}ufrun	dufrun	z} - d
bu:z}atun	bu:datun	z} - d
⁹uka:z}un	⁹uka:dun	z} - d
burχiyyun	buχχiyyun	r - χ
qalamun	kolamun	q - k
baqaratun	bakaratun	q - k
nahrun	nahlun	r - l
fawa:kihun	faha:kihun	w - h

Jadual 22: Sebutan Murid ke-30

Daripada sebutan-sebutan yang direkodkan, penyelidik menyusun kepelbagaiannya variasi sebutan mereka seperti berikut:

Bil	bunyi asal	sebutan	Catatan
murid			
1.	arnabun	aznabun	r - z
		alnabun	r - l
		a:nabun	r - penghapusan r
		annab	r - n
2.	sa:⁹atun	θa:⁹atun	s - θ
		sa⁹a:tun	a: - a
			⁹a - ⁹a:
		a:⁹atun	Penghapusan s
3.	ba:ba		
4.	ba:bun		

5.	h}ablun	ablun	Penghapusan h
6.	h}ali:bun		
7.	tuffa:h}un	suffa:hun	t - s
		cubbaχ	t - c
			h{ - χ
8.	mifta:h}un	mista:h}un	f - s
		mittahun	f - t
			h} - h
9.	baytun		
10.	θawbun	sawbun	θ - s
		ʃawbun	θ - ʃ
11.	θalaθatun	sala:satun	θ - s
12.	muθallaθun	musallasun	θ - s
		musallahun	θ - s
			θ - h
		mutallab	θ - t
			θ - b
13.	jamalun		

14.	\int ajaratun	jajaratun	\int - j
	saja χ atun		\int - s
$r - \chi$			
15.	ta:jun	sa:jun	t – s
16.	h}ibrun	haybirun	Kesukaran menyebut fonem ba: γ yang berbaris mati
	hibrun		h} - h
	ai γ lun		r – l
17.	lah}mun	la χ mun	h} - χ
	lahmun		h} – h
18.	milh}un	miwh}un	l - w
	milhun		h} – h
19.	χ amsatun	χ ansatun	m - n
	χ ansatun		χ - χ
	komsatun		χ - k
			a - o
	χ onsatun		χ - χ
			m - n
	χ amsatun		χ - χ

20. nay χ latun nah}latun $\chi - h\}$

nay χ latun $\chi - \chi$

na^clatun $\chi - ^c$

21. s}a:ru χ un

22. da:run

23. wardatun watdatun r - t

wa:datun r - a:

wa χ datun r- χ

24. h}adi:dun

25. $\ddot{\theta}$ urratun zuwwatun $\ddot{\theta} - z$

r - w

26. h} $i\ddot{\theta}$ a:un hisa:un h} - h

$\ddot{\theta} - z$

h} $i\ddot{\theta}$ a:hun Penambahan fonem h

h} i ja:un $\ddot{\theta} - j$

27. fax $i\ddot{\theta}$ un faxizun $\ddot{\theta} - z$

faxisun $\ddot{\theta} - s$

fahi $\ddot{\theta}$ un $\chi - h$

28. ra? γ sun ra? γ cun s - c

29.	\int a:ri ^c un	\int a:i ^c un	r - penghapusan r
		\int a:riun	^c u - u
		\int a:li ^c un	r - l
30.	mat}arun	mataχun	r - χ
		matat	r - t
31.	zara:fatun	jara:fatun	z - j
		zaχa:fatun	r - χ
32.	manzilun	ma:zilun	n - penghapusan dan digantikan dengan vokal panjang a:
33.	mawzun	mawjun	z - j
		mahu:jun	w - h
			z - j
34.	samakun	samatun	k - t
35.	mimsah}atun	minsah}atun	m - n
36.	jarasun	jaχasun	r - χ
37.	\int ajaratun	\int ajarasun	t - s
		sajatun	\int - s
			penghapusan morfem ra
		sajaratun	\int - s

	sajaχatun	ʃ - s
r - χ		
38.	fara:ʃatun	fara:satun
ʃ - s		
	faχa:ʃatun	r - χ

39.	^c uʃʃun	^c utʃun
		ʃ - t
40.	s}aru:χun	s}aχu:χun
		r - χ
		s}aru:sun
		χ - s

41.	h}is}a:nun	is}a:nun
		h - penghapusan h
	ica:nun	h - penhapus h
		s - tʃ

42.	ba:s}sun	ba:tʃun
		s} - tʃ
43.	d}ifda ^c un	zi:da ^c un
		f - penghapusan fonem dan digantikan
		dengan bunyi vokal i:
		d} - z
		difda ^c un
		d} - d
		ifda ^c un
		d} - penghapusan d}
		zif:da ^c un
		d} - z

44.	χud}a:run	

45.	bayd}un	baydun
		d} - d

		bayzun	d} - z
46.	t}abi:bun	tabi:bun	t} - t
47.	bat}a:t}a		
48.	χayt}un		
49.	z}ufrun	tufrun	z} - t
50.	bu:z}atun	bu:χ}atun	z} - χ
		bu:datun	z{ - d
51.	ᶜuka:z}un	ᶜuka:bun	z} - b
52.	ᶜinabun	inabun	ᶜi - i
53.	θaᶜlabun	saᶜlabun	θ - s
		θaᶜlam	b - m
54.	isbaᶜun	ᶜisbaᶜun	i - ḡi
55.	χura:bun	χuχa:bun	r - χ
56.	burχiyyun	buχχiyyun	r - χ
57.	s}amχyun	s}anχyun	m - n
		ʃahχyun	s} - ʃ
58.	fi:lun	bi:lun	f - b
59.	tuffa:hun	tuppa:h}un	f - p
60.	h}arfun	h}aχfun	r - χ

		ha?fun	r - ?
		arfun	h - penghapusan h
<hr/>			
61.	qalamun		
<hr/>			
62.	baqaratun	basaratun	q - s
		baqa:ratun	a - a: memanangkan vokal
		baγayatun	q - γ
			r - χ
<hr/>			
63.	s}andu:qun	s}andu:χun	q - χ
		s}aγu:kun	
			n - penghapusan n
			d - γ
			q - k
<hr/>			
64.	kita:bun	kitabun	a: - a
<hr/>			
65.	sikki:nun	sitti:nun	k - t
<hr/>			
66.	di:kun	ti:tun	d - t
<hr/>			
67.	laymu:nun	lawmu:nun	y - w
<hr/>			
68.	qalamun		
<hr/>			
69.	jamalun		
<hr/>			
70.	mawzun		

71.	h}amma:mun		
72.	damun		
73.	na:run	na:γun	r - γ
74.	minʃa:run	minsa:run	ʃ - s
	miʃʃa:run n - ʃ		
75.	balu:nun		
76.	hila:lun	hina:lun	l – n
77.	nahrung	Nahlung	r – l
78.	fawakihung	fawa:tihung	k – t
79.	waladung	wala:dung	a - a:
80.	dawa:un	dawa: ^c un	u - ^c u
	dawa:hun Penambahan fonem h		
81.	dalwun		
82.	yadun		
83.	ðaylun		
84.	ʃa:yun	sa:yun ʃayun	ʃ - s a: - a memendekkan vokal

Jadual 23: Kepelbagaian Variasi Sebutan Murid

4.3 Penutup

Daripada sebutan-sebutan murid yang direkodkan, penyelidik memerhatikan beberapa perkara:

1. Al-Ja:hiz} di dalam al-Baya:n wa al-Tabyin menyebutkan bahawa:

huruf ra:? kadang-kadang disebut *ghayn*, *dha:l* dan *ya:?*. Di kalangan huruf-huruf tersebut, *huruf ghaynlah* yang lebih ringan keburukannya.

Penukaran huruf ini terdapat di kalangan pemuka-pemuka, ahli-ahli retorik, pembesar-pembesar dan ulama Arab. (1:15).

Menurut al-Ja:hiz}, huruf *ra:?* mempunyai variasi berikut:

r	?
r	d}
r	y

Jadual 24: Kepelbagaiannya Variasi /r/ Menurut al-Ja:hiz}

Beliau juga telah menyebutkan bahawa pertukaran daripada *ra:?* kepada *kha:?* adalah yang paling ringan keburukannya (*aqallu qubhjan*).

Penyelidik mendapati bahawa sebutan *ra:?* kanak-kanak Melayu mempunyai variasi berikut.

r	?	ha?fun
---	---	--------

r	a:	wa:datun
r	γ	mataγun
r	n	annabun
r	t	watdatun
r	w	ðuwwatun
r	z	aznabun
r	penghapusan r	a:nabun

Jadual 25 : Kepelbagaian Variasi /r/ Di Kalangan Subjek Kajian

Penyelidik mendapati bahawa variasi sebutan kanak-kanak Melayu lebih banyak daripada apa yang disebutkan oleh al-Ja:h}iz}.

2. Beliau juga menyebutkan bahawa:

Di antara huruf-huruf yang sering tidak dapat disebutkan dengan betul ialah huruf qa:f.

Penyelidik mendapati bahawa semua murid yang direkodkan sebutan mereka menyebut perkataan qalam dengan betul. Terdapat perkataan yang mempunyai huruf qa:f yang ditukarkan kepada ka:f misalnya perkataan s}andu:kun, menukar qa:f kepada ghayn menjadi bayaqatun. Penyelidik berpendapat huruf qa:f bukanlah menjadi kesukaran kepada kanak-kanak yang tidak mempunyai masalah sebutan walaupun huruf ini jarang dituturi oleh orang Arab dengan sebutannya yang asli.

3. Terdapat satu perkataan di mana seorang murid menyebut dengan bunyi θ a:^catun iaitu menggantikan s dengan θ . Perkara ini juga disebut oleh al-Ja:h}iz} dengan katanya: *huruf sin kadang-kadang ditukar menjadi tha:?* seperti *Abu Yaksum menjadi Abu Yakθum, buθrah dan biθmilla:hi menggantikan busrah dan bismilla:hi.*
4. Terdapat beberapa perkataan yang disebut secara tekal oleh murid dengan melakukan perubahan daripada huruf mi:m yang terletak berhampiran di antara satu sama lain dengan huruf nu:n. Di dalam perkataan mimsahatun, murid telah menukarkan mi:m yang kedua menjadi nu:n. Daripada 30 orang murid yang direkodkan sebutan mereka, serama 26 orang menyebut dengan menukarkan huruf mi:m kepada huruf nu:n.
5. Murid yang pelat kanak-kanak mereka masih kekal kebanyakan menukarkan huruf ra:? kepada huruf ghayn. Perubahan bunyi ini bukanlah disebabkan oleh ketiadaan fonem ra:? di dalam bahasa Melayu sehingga menyebabkan mereka menukarkannya kepada fonem yang asing di dalam bahasa ibunda. Penyelidik bersetuju dengan pendapat al-Jahiz} yang mengatakan bahawa:

Huruf ra:?pula mempunyai berbagai-bagai bunyi. Terdapat empat huruf yang menggantikan huruf ra:?. Terdapat orang yang menggantikan ra:? dengan ya:? dengan berkata ^cUmay menggantikan

^cUmar. Ada juga yang mengantikannya dengan ghayn dengan berkata ^cUmagh. Ada juga yang menyebut ^cUmadh dengan mengantikan ra:⁷dengan dhal. Di antara mereka adalah ^cAliyy bin al-Junayd bin Furayda. (al-Ja:h}iz}: al-Baya:n Wa al-Tabyi:n)

Justeru bunyi ghayn pada perkataan arnabun, ḥajaratuṇ, mat}arun serta perkataan-perkataan lain yang mempunyai huruf ra:⁷ adalah sebutan yang awal kanak-kanak. Guru harus menerima sebutan ini dan perlahan-lahan membetulkan sebutan tersebut.

6. Terdapat perkataan yang disebut oleh semua murid dengan betul. Misalnya perkataan baba, ba:bun, h}ali:bun, baytun, yadun, dalwun. Kecuali huruf h} yang bukan merupakan fonem asal bahasa Melayu, kesemua fonem-fonem tersebut mempunyai padanannya di dalam bahasa ibunda.

7. Terdapat dua orang murid di mana sebutan mereka perlu diberi perhatian. Sebutan mereka masih dipengaruhi oleh pelat kanak-kanak mereka. Murid ini menutur fonem sa:d} dan si:n dengan tʃ, ka:f dan da:l dengan ta:?.

8. Kesilapan sebutan ini tidak tekal pada perkataan yang sama. Penyelidik sengaja mengulangi perkataan yang sama pada beberapa tempat. Misalnya perkataan ḥajaratuṇ yang diletak pada fonem ji:m dan fonem ſ. Didapati

bahawa kesilapan yang dilakukan tidak sama. Pada sebutan pertama, terdapat murid yang dapat menyebutnya dengan betul, tetapi pada sebutan yang kedua, penyelidik mendapati dia telah menukar \int dengan s pula.

9. Bagi murid yang dapat membaca dan menyebut tanpa bantuan penyelidik pula, penyelidik mendapati bahawa mereka tidak dapat membezakan sebutan di antara vokal pendek dengan vokal panjang. Perkataan $\int a:ri^cun$ disebut $\int ari:cun$ dengan memindahkan vokal panjang pertama KV:KVK kepada vokal kedua KVKV:K. Begitu juga di dalam perkataan yang tidak mempunyai vokal panjang seperti $^cina:bun$ yang disebut menjadi $^cina:bun$.
10. Sebutan kanak-kanak daripada /d/} kepada /d/, /z/{ kepada /z/, /h/} kepada /h/, /r/ kepada ghayn, kha:? kepada ghayn, qa:f kepada ka:f masih lagi termasuk di dalam variasi sebutan yang boleh diterima ketika proses penilaian kepada sebutan murid seperti mana yang diterangkan oleh penyelidik di dalam Bab Ketiga.